

СТАТТІ

УДК: 616.89

І. Я. Пінчук¹, Р. М. Богачев², М. С. Осійчук², С. С. Шум¹, О. О. Суховій¹
СТАН НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ГАЛУЗІ ПСИХІАТРІЇ У ВИЩИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ ЗА ПЕРІОД 2010-2012 РР. ТА І ПІВРІЧЧЯ 2013 Р.

¹ Український НДІ соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України

² Міністерство охорони здоров'я України

Ключові слова: психіатрія, наука, науково-дослідна робота, дисертаційна робота, наукова продукція, співпраця, удосконалення

Розвиток науки є визначальним фактором прогресу суспільства, підвищення добробуту його членів, їх духовного та інтелектуального зростання. Цим зумовлена необхідність пріоритетної державної підтримки розвитку науки як джерела економічного зростання і невід'ємної складової національної культури та освіти, створення умов для реалізації інтелектуального потенціалу громадян у сфері наукової діяльності, цілеспрямованої політики у забезпеченні використання досягнень вітчизняної та світової науки для задоволення соціальних, економічних, культурних та інших потреб.

Враховуючи стратегічне значення науки для національної безпеки України, Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (надалі – Закон). Відповідно до ст. 16 Закону, наукова діяльність є невід'ємною складовою частиною навчального процесу вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації [1]. З метою активізації наукової діяльності та поглиблення її взаємодії з навчальним процесом в університетах, постановою Кабінету Міністрів України № 1155 від 19 вересня 2007 р. було затверджено Державну цільову науково-технічну та соціальну програму «Наука в університетах» на 2008-2017 роки [2]. Головним органом у системі центральних органів виконавчої влади із забезпечення формування та реалізації державної політики у сферах освіти і науки є Міністерство освіти і науки України [3]. Наказом Міністерства освіти і науки України № 670 від 03.06.2013 р. було затверджено перелік тематик з пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, визначених Законом України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», де в напрямках – науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань, затверджено «Розробка технологій синтезу, вивчення фізичних властивостей та доклінічні дослідження композитних біонаноматеріалів для ортопедії та стоматології» [4; 5]. Таким чином, наукова психіатрична спільнота зіткнулась із ситуацією, коли, з одного боку, держава декларує розуміння наукової діяльності для досягнення конкурентоспроможності на світовому

просторі, пропагуючи розвиток дослідницької діяльності в університетах, а з іншого, на практиці відсутні підтвердження, що держава усвідомлює необхідність та перспективність підтримки державою розвитку науки в галузі психіатрії.

Враховуючи, що Українському науково-дослідному інституту соціальної і судової психіатрії надано статус головної установи в галузі соціальної та судової психіатрії, нами було проаналізовано стан науково-дослідної діяльності в галузі психіатрії у вищих навчальних закладах України за період 2010–2012 рр. та I півріччя 2013 р. у вищезазначених умовах.

До Інституту надійшли матеріали з 25 кафедр, що здійснюють педагогічну діяльність у галузі психіатрії в 17 вищих навчальних закладах, підпорядкованих МОЗ України. У табл. 1 представлено теми науково-дослідних робіт, які виконувались на кафедрах у період 2010–2012 рр. та I півріччя 2013 р.

За період 2010–2012 рр. 25 кафедрами, що здійснюють педагогічну діяльність у галузі психіатрії в 17 вищих навчальних закладах, підпорядкованих МОЗ України, виконано 15 НДР, а станом на 01.07.2013 р. виконується 26 НДР.

Встановлено, що на відміну від інших, на кафедрі психіатрії, наркології та медичної психології Івано-Франківського національного медичного університету науково-дослідні роботи (надалі – НДР) у галузі психіатрії взагалі не виконувались та не виконуються. На кафедрі сімейної медицини з курсами дерматовенерології та психіатрії Запорізької медичної академії післядипломної освіти НДР у галузі психіатрії також не виконувались, тому що на зазначеній кафедрі функціонує лише курс психіатрії. На кафедрі наркології Харківської медичної академії післядипломної освіти виконувалась НДР, яка була завершена у 2012 році, у 2013 році виконується пошукова робота для планування наприкінці 2013 року нової НДР на п'ятирічний термін.

Переважає більшість кафедр у 2013 році виконують одну НДР, лише кафедра психіатрії, наркології та медичної психології Української медичної стоматологічної

Таблиця 1

Теми науково-дослідних робіт, які виконувались на кафедрах у період 2010–2012 рр. та I півріччя 2013 р.

ВНЗ	Назва кафедри	Роки виконання НДР	Теми НДР
1. Буковинський державний медичний університет	1. Нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С. М. Савенка	2010–2014	Принципи патогенетичного лікування захворювань нервової системи різної етіології з урахуванням особливостей їх патогенезу та психічних розладів
2. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова	2. Психіатрії та наркології	2007–2012	Патоморфоз емоційно-вольових коморбідних розладів на сучасному етапі
		2013–2017	Наукове обґрунтування діагностичних та лікувально-реабілітаційних заходів при ендогенних та екзогенно-органічних психотичних та непсихотичних психічних розладах
3. Дніпропетровська медична академія	3. Психіатрії факультету післядипломної освіти	2000–2011	Клініко-експериментальне вивчення психічних розладів при психогенних, соматогенних та органічних пароксизмальних психічних захворюваннях та залежної поведінки і розробка психокорекційних, психопрофілактичних та лікувально-реабілітаційних програм з метою підвищення якості життя психічно хворих та медичних працівників
		2013–2015	Особливості діагностики та лікувально-реабілітаційних заходів у хворих з невротичними, афективними та органічними психічними розладами
	4. Психіатрії, загальної та медичної психології	2004–2010	Роль соматопсихічних взаємодій у генезі психічної і соціально-психологічної дезадаптації осіб із соматичними порушеннями
		2012–2014	Особливості психо-соматичних та сомато-психологічних взаємодій у патогенезі дезадаптаційної поведінки хворих
4. Донецький національний медичний університет ім. М. Горького	5. Психіатрії, наркології та медичної психології	2008–2011	Медико-соціальна реабілітація на різних етапах шизофренії з урахуванням гендерно-вікових особливостей
		2012–2014	Клінічні, нейрофізіологічні, патопсихологічні та соціально-психологічні передумови вивчення перших психотичних епізодів, і розробка системи профілактики й ранньої психосоціальної реабілітації
	6. Психіатрії, психотерапії, медпсихології та наркології ФПО	2010–2013	Удосконалення діагностики, лікування та профілактики психічних розладів у клініці внутрішніх хвороб та акушерства і гінекології
5. Запорізький державний медичний університет	7. Психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології	2007–2012	Дослідження впливу нетрадиційних терапевтичних засобів на церебральну нейродинаміку в комплексному лікуванні судомної форми епілепсії
		2011–2015	Патоморфоз психічних захворювань
6. Івано-Франківський національний медичний університет	8. Психіатрії, наркології та медичної психології		Не виконувалась

Продовження табл. 1

ВНЗ	Назва кафедри	Роки виконання НДР	Теми НДР
7. Кримський державний медичний університет ім. С. І. Георгієвського	9. Психіатрії, психотерапії, наркології з курсом загальної та медичної психології	2007–2011	Клінічний і патогенетичний поліморфізм психічних і поведінкових розладів
		2012–2016	Патогенез, діагностика і реабілітація психічних і поведінкових розладів
8. Луганський державний медичний університет	10. Психіатрії, наркології та медичної психології	2010–2015	Патоморфоз психічних розладів під впливом лікувальних, соціальних та екопатогенних чинників промислового регіону
9. Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького	11. Психіатрії, психології та сексології	2011–2015	Психологічні і фармакологічні основи реабілітації та дестигматизації психічно хворих
10. Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця	12. Психіатрії та наркології	2009–2011	Депресії при невротичних і соматоформних розладах
		2012–2014	Медико–соціальна реабілітація при депресії у пацієнтів з основними формами психічних і сомато–неврологічних захворювань
	13. Загальної і медичної психології та педагогіки	2009–2014	Особливості долаючої поведінки соматичних хворих
11. Одеський національний медичний університет	14. Психіатрії, наркології, з курсом медичної психології	2009–2012	Соціально–стресові (ноогенні) психічні поведінкові розлади, класифікація, етіо–патогенез, терапія
		2013–2016	Проблеми паліативної допомоги у психіатрії, наркології, медичній психології
	15. Соціальної допомоги, медичної та загальної психології	2013–2017 Кафедру створено у 2012 р.	Соціально–психологічні, клінічні аспекти психічних та поведінкових розладів: діагностика, терапія, профілактика
12. Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського	16. Неврології, психіатрії, наркології та медичної психології	2010–2012	Особливості клініки параноїдної форми шизофренії, обтяженої соматичною патологією
		2013–2017	Клініко–психопатологічні особливості пацієнтів на параноїдну форму шизофренії в процесі лікування класичними та атипovими нейролептиками
13. Українська медична стоматологічна академія	17. Психіатрії, наркології та медичної психології	2006–2012	Депресії при основних формах психічної та сомато–неврологічної патології
		2009–2012	Психічні порушення невротичного регістру та їх психотерапевтична корекція у пацієнтів з дефектами та деформаціями зовнішнього носа
		2009–2013	Клініко–психопатологічна характеристика, патоморфоз та лікування депресивних станів з урахуванням біологічних ритмів
		2011–2014	Сексуальна дезадаптація подружньої пари при епілепсії у чоловіка та її корекція з урахуванням індивідуального хронотипу
		2013–2016	Клініко–психопатологічні та патопсихологічні характеристики пацієнтів з шизофренією та шизофреноподібними психозами, поєднаними з вживанням канабіноїдів

ВНЗ	Назва кафедри	Роки виконання НДР	Теми НДР
14. Харківський національний медичний університет	18. Психіатрії, наркології та медичної психології	2011–2012	Створити систему раннього виявлення, корекції та профілактики когнітивних розладів у осіб працездатного віку з органічними та симптоматичними психічними захворюваннями
		2012–2014	Психоосвітні програми в системі реабілітації психічно хворих
		2013–2014	Вивчення закономірностей формування та розробка методів профілактики суїцидальної поведінки у хворих на депресивні розлади
15. Національна медична академія післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика	19. Психіатрії	2010–2014	Методи і форми реабілітації різних контингентів психічно хворих
	20. Дитячої, соціальної та судової психіатрії	2010–2014	Диференційні критерії оцінки стану соціального функціонування хворих на різні види психічної патології на етапі закінчення стаціонарного лікування
16. Харківська медична академія післядипломної освіти	21. Психіатрії	2005–2010	Сучасні аспекти вивчення психічних розладів органічного генезу та їх диференційна діагностика з ендогенними захворюваннями
		2011–2016	Розробка системи психодіагностики, диференційованої терапії і психокорекції розладів при ендогенній, резидуально-органічній та соматогенній психічній патології
	22. Наркології	2008–2012	Об'єктивізація діагностики і нові підходи до лікування і реабілітації патологічної залежності та коморбідних станів у наркології
		У 2013 р. – не виконувалась	Розпочата пошукова тема НДР для планування наприкінці 2013 року нової теми на п'ятирічний термін
	23. Психотерапії	2008–2013	Непсихотичні психічні розлади у хворих на серцево-судинні та судинно-мозкові захворювання
	24. Сексології та медичної психології	2007–2011	Здоров'я сім'ї. Причини, механізми розвитку, клінічні прояви і система психодіагностики, психокорекції, психопрофілактики його порушень
2012–2016		Порушення здоров'я сім'ї у кризових станах різного генезу. Причини, механізми розвитку, клінічні прояви і система психодіагностики, психокорекції, психопрофілактики	
17. Запорізька медична академія післядипломної освіти	25. Сімейної медицини з курсами дерматології та психіатрії	Не виконувалась	
Усього виконано НДР за період 2010–2012 рр.: 15			
Усього виконується НДР на 01.07.2013 р.: 26			

академії виконує три НДР та кафедра психіатрії, наркології та медичної психології Харківського національного медичного університету виконує дві НДР.

Запланований термін виконання поточних НДР є різноманітним. Найбільш тривалий термін виконання НДР – шість років, виконується на кафедрі психіатрії, наркології та медичної психології Луганського державного медичного університету, кафедрі загальної

і медичної психології та педагогіки Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця, кафедрах психіатрії та психотерапії Харківської медичної академії післядипломної освіти.

Найбільш поширений термін виконання поточних НДР – п'ять років, виконуватимуться на кафедрі нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С. М. Савенка Буковинського державного медичного

університету, кафедрі психіатрії та наркології Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова, кафедрі психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології Запорізького державного медичного університету, кафедрі психіатрії, психотерапії, наркології з курсом загальної та медичної психології Кримського державного медичного університету ім. С. І. Георгієвського, кафедрі психіатрії, психології та сексології Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, кафедрі неврології, психіатрії, наркології та медичної психології Тернопільського державного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського, кафедрі психіатрії, наркології та медичної психології Української медичної стоматологічної академії (одна з трьох тем), кафедрі психіатрії Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика, кафедрі сексології та медичної психології Харківської медичної академії післядипломної освіти, кафедрі соціальної допомоги, медичної та загальної психології Одеського національного медичного університету.

Чотири роки виконуватимуться поточні НДР на кафедрі психіатрії, наркології та медичної психології Української медичної стоматологічної академії (дві теми), кафедрі психіатрії, наркології, з курсом медичної психології Одеського національного медичного університету, кафедрі психіатрії, психотерапії, медпсихології і наркології ФПО Донецького національного медичного університету ім. М. Горького.

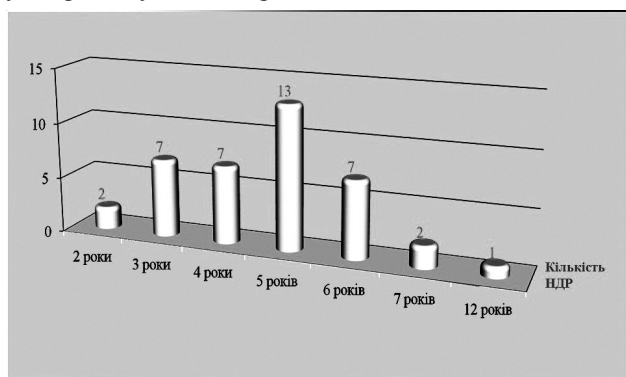

Рис. 1. Терміни виконання кафедрами тем НДР у період 2010–2013 рр.

Три роки виконуватимуться НДР на кафедрах психіатрії факультету післядипломної освіти та психіатрії, загальної та медичної психології Дніпропетровської медичної академії, кафедрі психіатрії, наркології та медичної психології Донецького національного медичного університету ім. М. Горького, кафедрі психіатрії та наркології Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця, кафедрі психіатрії, наркології та медичної психології Харківського національного медичного університету (одна з тем).

Два роки планують виконувати одну з НДР на кафедрі психіатрії, наркології та медичної психології Харківського національного медичного університету (рис. 1.)

Серед 41 НДР, які виконувались на кафедрах у період 2010-2013 рр., назви 9 тем (22,0%) сформульовано

занадто широко, охоплюючи практично весь спектр психічних та поведінкових розладів. У назвах НДР основна увага акцентується на проблемах лікування – 14 тем НДР (34,1%), реабілітації – 11 (26,8%), діагностики – 10 (24,4%), профілактики – 8 (19,5%) та психокорекції – 8 (19,5%) психічних розладів. У 4-х темах НДР (9,8%) розглядаються питання патоморфозу психічних розладів, у 3-х темах (7,3%) – проблеми залежної поведінки, у 2-х (4,9%) – здоров'я сім'ї. Серед числа НДР міститься по одній темі (по 2,4%), які піднімають питання якості життя осіб, які хворіють на психічні розлади, дестигматизації, психоосвітніх програм для хворих на психічні розлади, суїцидальної поведінки, паліативної психіатричної допомоги, здоров'я медичних працівників (рис. 2).

Наукова продукція науково-дослідної діяльності за період 2010-2012 рр. представлена в табл. 2.

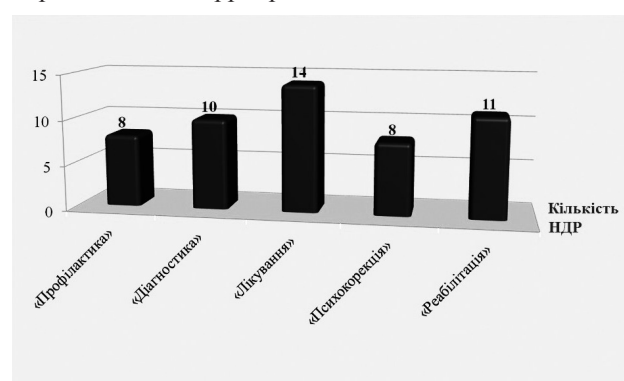

Рис. 2. Висвітлення наукової проблематики у темах НДР 2010 р. та I півріччі 2013 р.

За результатами НДР у період 2010-2012 рр. 25 кафедрами було опубліковано 28 методичних рекомендацій. Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології Донецького національного медичного університету ім. М. Горького підготувала 12 методичних рекомендацій. Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології Луганського державного медичного університету МОЗ України та кафедра сексології та медичної психології Харківської медичної академії післядипломної освіти підготували по три методичних рекомендацій. По дві методичні рекомендації підготували кафедра психотерапії та наркології Харківської медичної академії післядипломної освіти, також кафедра психіатрії, загальної та медичної психології Дніпропетровської медичної академії. По одній методичній рекомендації підготували кафедра психіатрії факультету післядипломної освіти Дніпропетровської медичної академії, кафедра психіатрії, психотерапії, медпсихології і наркології ФПО Донецького національного медичного університету ім. М. Горького, кафедра психіатрії, психотерапії, наркології з курсом загальної та медичної психології Кримського державного медичного університету ім. С. І. Георгієвського та кафедра психіатрії, наркології та медичної психології Української медичної стоматологічної академії.

За період 2010–2012 рр. було підготовлено 11 методичних посібників. Кафедрою психіатрії, психотерапії, наркології з курсом загальної та медичної

Наукова продукція науково-дослідної діяльності за період 2010–2012 рр.

ВНЗ	Назва кафедри	Наукова продукція					
		Метод. рекомендації	Метод. прісбіники	Інформац. листи	Нововведення	Рац. пропозиції	Патенти
1. Буковинський державний медичний університет	1. Нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С. М. Савенка	–	–	–	–	–	–
2. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова	2. Психіатрії та наркології	–	–	–	2	3	–
3. Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України	3. Психіатрії факультету післядипломної освіти	1	1	–	–	–	–
	4. Психіатрії, загальної та медичної психології	2	2	1	–	–	–
4. Донецький національний медичний університет ім. М. Горького	5. Психіатрії, наркології та медичної психології	12	–	–	9	–	–
	6. Психіатрії, психотерапії, медпсихології і наркології ФПО	1	–	–	2	8	–
5. Запорізький державний медичний університет	7. Психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології	–	–	–	–	–	2
6. Івано-Франківський національний медичний університет	8. Психіатрії, наркології та медичної психології	–	–	–	–	–	–
7. Кримський державний медичний університет імені С. І. Георгієвського	9. Психіатрії, психотерапії, наркології з курсом загальної та медичної психології	1	4	–	–	–	6
8. Луганський державний медичний університет	10. Психіатрії, наркології та медичної психології	3	2	2	–	–	8
9. Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького	11. Психіатрії, психології та сексології	–	–	–	–	–	–
10. Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця	12. Психіатрії та наркології	–	–	1	–	–	–
	13. Загальної і медичної психології та педагогіки	–	1	–	–	–	–
11. Одеський національний медичний університет	14. Психіатрії, наркології, з курсом медичної психології	–	–	–	–	–	3
	15. Соціальної допомоги, медичної та загальної психології	–	–	–	–	–	–
12. Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського	16. Неврології, психіатрії, наркології та медичної психології	–	–	–	–	–	–
13. Українська медична стоматологічна академія	17. Психіатрії, наркології та медичної психології	1	1	–	–	–	–
14. Харківський національний медичний університет	18. Психіатрії, наркології та медичної психології	–	–	4	–	–	1

Продовження табл. 2

ВНЗ	Назва кафедри	Наукова продукція					
		Метод. рекомендації	Метод. посібники	Інформац. листи	Нововведення	Рац. пропозиції	Патенти
15. Національна медична академія післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика	19. Психіатрії	–	–	1	1	–	–
	20. Дитячої, соціальної та судової психіатрії	–	–	1	–	–	–
16. Харківська медична академія післядипломної освіти	21. Психіатрії	–	–	–	–	–	2
	22. Наркології	2	–	5	9	–	11
	23. Психотерапії	2	–	–	–	–	–
17. Запорізька медична академія післядипломної освіти	24. Сексології та медичної психології	3	–	–	7	–	–
	25. Сімейної медицини з курсами дермато-венерології та психіатрії	–	–	–	–	–	–
УСЬОГО		28	11	15	30	11	33

психології Кримського державного медичного університету ім. С. І. Георгієвського було підготовлено 4 методичних посібники. По два методичних посібники – на кафедрах психіатрії, загальної та медичної психології Дніпропетровської медичної академії та психіатрії, наркології та медичної психології Луганського державного медичного університету. По одному методичному посібнику підготовлено кафедрами психіатрії факультету післядипломної освіти Дніпропетровської медичної академії, загальної і медичної психології та педагогіки Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця, психіатрії, наркології та медичної психології Української медичної стоматологічної академії.

За результатами НДР у період 2010–2012 рр. було підготовлено 15 інформаційних листів. П'ять – на кафедрі наркології Харківської медичної академії післядипломної освіти, чотири – на кафедрі психіатрії, наркології та медичної психології Харківського національного медичного університету, два – на кафедрі психіатрії, наркології та медичної психології Луганського державного медичного університету та по одному – на кафедрах психіатрії, загальної та медичної психології Дніпропетровської медичної академії, психіатрії та наркології Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця, кафедрі психіатрії та кафедрі дитячої, соціальної та судової психіатрії Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика.

У 2010–2012 рр. було підготовлено 30 нововведень, по дев'ять на кафедрах наркології Харківської медичної академії післядипломної освіти та психіатрії, наркології та медичної психології Донецького національного медичного університету ім. М. Горького; сім на кафедрі сексології та медичної психології Харківської медичної академії післядипломної освіти, по 2 на кафедрах психіатрії, психотерапії, медпсихології і наркології ФПО Донецького національного медичного університету ім. М. Горького та психіатрії та наркології Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова.

Кафедрою психіатрії Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика було підготовлено одне нововведення.

За даний період кафедрою психіатрії, психотерапії, медпсихології і наркології ФПО Донецького національного медичного університету ім. М. Горького було підготовлено 8 раціоналізаторських пропозицій та 4 – кафедрою психіатрії та наркології Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова.

Сім кафедр отримали 33 патенти. Так, кафедра наркології Харківської медичної академії післядипломної освіти отримала 11 патентів; кафедра психіатрії, наркології та медичної психології Луганського державного медичного університету – 8 патентів; кафедра психіатрії, психотерапії, наркології з курсом загальної та медичної психології Кримського державного медичного університету ім. С. І. Георгієвського – 6; кафедра психіатрії, наркології, з курсом медичної психології Одеського національного медичного університету отримала 3 патенти; кафедри психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології Запорізького державного медичного університету та наркології Харківської медичної академії післядипломної освіти отримали по 2 патенти. Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології Харківського національного медичного університету отримала один патент (рис. 3.)

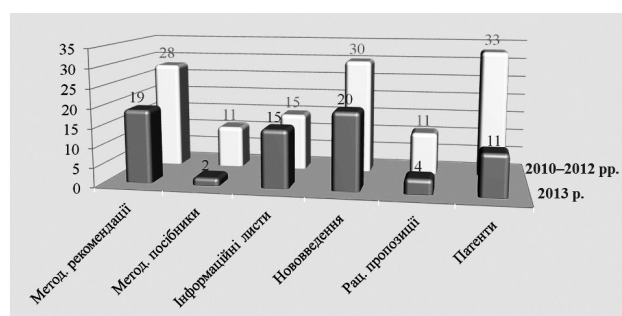

Рис. 3. Наукова продукція кафедр у 2010–2012 рр. та за I півріччя 2013 р.

Результати НДР протягом 2010-2012 рр. були впроваджені в 150 закладах. Найбільшу кількість закладів, де впроваджувались засоби наукової інформації (41), показала кафедра сексології та медичної психології Харківської медичної академії післядипломної освіти. За даними, які були отримані від завідуючих кафедрами, не впроваджувалась у практичних закладах наукова продукція (при її наявності), що видана кафедрою психіатрії та кафедрою дитячої, соціальної та судової психіатрії Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика. Відсутня наукова продукція за період 2010-2012 рр. на кафедрі психіатрії, психології та сексології Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького; кафедрі нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С. М. Савенка Буковинського державного медичного університету, а також на кафедрі неврології, психіатрії, наркології та медичної психології Тернопільського державного медичного університету ім. І. Я. Горбачовського, при виконанні НДР. Крім того, кафедри, що надали інформацію про відсутність методичних рекомендацій та посібників, патентів, інформаційних листів, нововведень, раціоналізаторських пропозицій, вказали на наявність впроваджень (кафедри нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С. М. Савенка Буковинського державного медичного університету, неврології, психіатрії, наркології та медичної психології Тернопільського державного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського).

Наукова продукція науково-дослідної діяльності за I півріччя 2013 р. представлена у табл. 3.

За результатами НДР у 2013 році 25 кафедрами було опубліковано 19 методичних рекомендацій. Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології Донецького національного медичного університету ім. М. Горького, кафедра соціальної допомоги, медичної та загальної психології Одеського національного медичного університету, кафедра сексології та медичної психології Харківської медичної академії післядипломної освіти підготували по три методичні рекомендації. По дві методичні рекомендації підготували кафедра психотерапії Харківської медичної академії післядипломної освіти, кафедра психіатрії, наркології та медичної психології Харківського національного медичного університету, кафедра психіатрії, наркології та медичної психології Луганського державного медичного університету, кафедра психіатрії, загальної та медичної психології Дніпропетровської медичної академії. По одній методичній рекомендації підготували кафедри психіатрії та наркології Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця, кафедра психіатрії, наркології, з курсом медичної психології Одеського національного медичного університету. Інші кафедри у 2013 році методичних рекомендацій не розробляли.

У 2013 році було підготовлено всього два методичні посібники, на кафедрах психіатрії, загальної та медичної психології Дніпропетровської медичної академії та загальної і медичної психології та педагогіки Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця.

За результатами НДР у 2013 році було підготовлено 20 нововведень, по п'ять на кафедрах сексології та медичної психології Харківської медичної академії післядипломної освіти і психіатрії, наркології та медичної психології Луганського державного медичного університету; три на кафедрі психіатрії, наркології та медичної психології Донецького національного медичного університету ім. М. Горького; по два на кафедрах психіатрії, наркології та медичної психології Харківського національного медичного університету та психіатрії, психотерапії, медпсихології і наркології ФПО Донецького національного медичного університету ім. М. Горького; по одному нововведенню підготували на кафедрах психіатрії та наркології Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова та соціальної допомоги, медичної та загальної психології Одеського національного медичного університету.

У 2013 році було підготовлено 15 інформаційних листів. По чотири – на кафедрах психіатрії, наркології та медичної психології Луганського державного медичного університету та соціальної допомоги, медичної та загальної психології Одеського національного медичного університету; три – на кафедрі психіатрії, наркології та медичної психології Харківського національного медичного університету; два – на кафедрі неврології, психіатрії, наркології та медичної психології Тернопільського державного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського; по одному – на кафедрах психіатрії Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика та психіатрії, наркології, з курсом медичної психології Одеського національного медичного університету.

Лише на кафедрі психіатрії, психотерапії, медпсихології і наркології ФПО Донецького національного медичного університету ім. М. Горького було підготовлено раціоналізаторські пропозиції (4).

П'ятьма кафедрами було отримано 11 патентів. Так, кафедри психіатрії, наркології та медичної психології Луганського державного медичного університету та соціальної допомоги, медичної та загальної психології Одеського національного медичного університету отримали по три патенти; кафедри психіатрії, наркології та медичної психології Харківського національного медичного університету та психіатрії, наркології, з курсом медичної психології Одеського національного медичного університету отримали по два патенти; кафедра психіатрії, загальної та медичної психології Дніпропетровської медичної академії отримала один патент (рис. 3).

Результати НДР були впроваджені в 66 закладах. Але деякі кафедри, що мають наукову продукцію, її впроваджень не робили (сексології та медичної психології Харківської медичної академії післядипломної освіти, психіатрії Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика). У той же час, кафедри, що надали інформацію про відсутність методичних рекомендацій та посібників, патентів, інформаційних листів, нововведень, раціоналізаторських пропозицій, вказали на наявність впроваджень (нервових хвороб, психіатрії

Таблиця 3

Наукова продукція науково-дослідної діяльності за I півріччя 2013 р.

ВНЗ	Назва кафедри	Наукова продукція					
		Метод. рекомендації	Метод. прісбіники	Інформац. листи	Нововведення	Рац. пропозиції	Патенти
1. Буковинський державний медичний університет	1. Нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С. М. Савенка	–	–	–	–	–	–
2. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова	2. Психіатрії та наркології	–	–	–	1	–	–
3. Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України	3. Психіатрії факультету післядипломної освіти	–	–	–	–	–	–
	4. Психіатрії, загальної та медичної психології	2	1	–	–	–	1
4. Донецький національний медичний університет ім. М. Горького	5. Психіатрії, наркології та медичної психології	3	–	–	3	–	–
	6. Психіатрії, психотерапії, медпсихології та наркології ФПО	–	–	–	2	4	–
5. Запорізький державний медичний університет	7. Психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології	–	–	–	–	–	–
6. Івано-Франківський національний медичний університет	8. Психіатрії, наркології та медичної психології	–	–	–	–	–	–
7. Кримський державний медичний університет імені С. І. Георгієвського	9. Психіатрії, психотерапії, наркології з курсом загальної та медичної психології	–	–	–	–	–	–
8. Луганський державний медичний університет	10. Психіатрії, наркології та медичної психології	2	–	4	5	–	3
9. Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького	11. Психіатрії, психології та сексології	–	–	–	–	–	–
10. Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця	12. Психіатрії та наркології	1	–	–	–	–	–
	13. Загальної і медичної психології та педагогіки	–	1	–	–	–	–
11. Одеський національний медичний університет	14. Психіатрії, наркології, з курсом медичної психології	1	–	1	–	–	2
	15. Соціальної допомоги, медичної та загальної психології	3	–	4	1	–	3
12. Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського	16. Неврології, психіатрії, наркології та медичної психології	–	–	2	–	–	–

ВНЗ	Назва кафедри	Наукова продукція					
		Метод. рекомендації	Метод. прієбники	Інформац. листи	Нововведення	Рац. пропозиції	Патенти
13. Українська медична стоматологічна академія	17. Психіатрії, наркології та медичної психології	–	–	–	–	–	–
14. Харківський національний медичний університет	18. Психіатрії, наркології та медичної психології	2	–	3	2	–	2
15. Національна медична академія післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика	19. Психіатрії	–	–	1	1	–	–
	20. Дитячої, соціальної та судової психіатрії	–	–	–	–	–	–
16. Харківська медична академія післядипломної освіти	21. Психіатрії	–	–	–	–	–	–
	22. Наркології	–	–	–	–	–	–
	23. Психотерапії	2	–	–	–	–	–
	24. Сексології та медичної психології	3	–	–	5	–	–
17. Запорізька медична академія післядипломної освіти	25. Сімейної медицини з курсами дермато-венерології та психіатрії	–	–	–	–	–	–
УСЬОГО		19	2	15	20	4	11

та медичної психології ім. С. М. Савенка Буковинського державного медичного університету; психіатрії факультету післядипломної освіти Дніпропетровської медичної академії; психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології Запорізького державного медичного університету; психіатрії, психотерапії, наркології з курсом загальної та медичної психології Кримського державного медичного університету ім. С. І. Георгієвського; психіатрії, наркології та медичної психології Української медичної стоматологічної академії). Найбільшу кількість закладів, де впроваджувались засоби наукової інформації (9), показала кафедра соціальної допомоги, медичної та загальної психології Одеського національного медичного університету, найменшу (1) – кафедри психіатрії та наркології Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова, психіатрії, загальної та медичної психології Дніпропетровської медичної академії, неврології, психіатрії, наркології та медичної психології Тернопільського державного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського.

Аналіз дисертаційних робіт, що були виконані на кафедрах у 2010–2012 рр., представлений у табл. 4.

Аналіз дисертаційних робіт, що були виконані на кафедрах у 2010–2012 рр., показав наступне. Всього було виконано 76 дисертаційних робіт, з них 61 на здобуття наукового ступеня кандидата наук і 15 на здобуття наукового ступеня доктора наук. За спеціальністю дисертаційні роботи розподілились наступним чином: 50 – «Психіатрія», 22 – «Медична психологія», 4 – «Наркологія» (рис. 4, 5). По одній дисертаційній роботі за спеціальністю «Наркологія» були виконані на

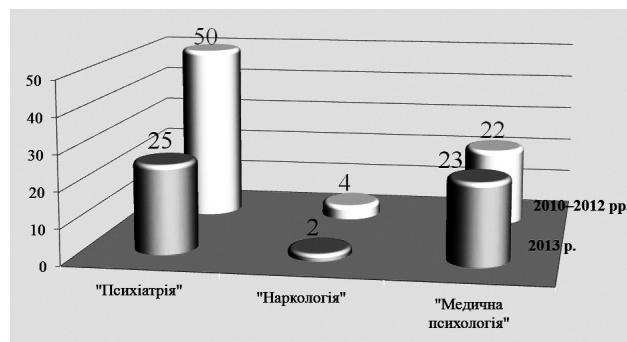

Рис. 4. Кількість захищених і запланованих дисертацій на кафедрах у 2010–2012 рр. та за I півріччя 2013 р. (за спеціальностями)

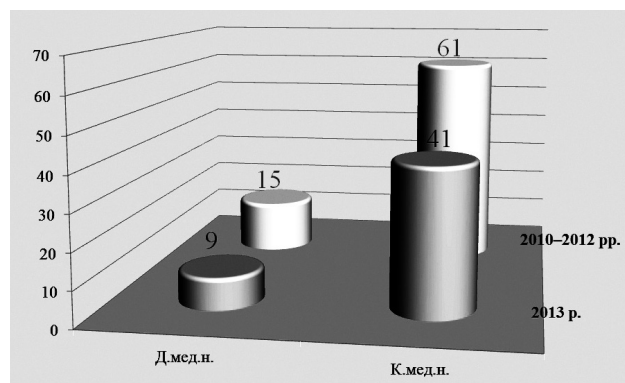

Рис. 5. Кількість захищених і запланованих дисертацій на здобуття ступеня д. мед. н. і к. мед. н. на кафедрах у 2010–2012 рр. та за I півріччя 2013 р.

кафедрах психіатрії, наркології та медичної психології Донецького національного медичного університету ім. М. Горького, психіатрії, психотерапії, наркології з

Таблиця 4

Дисертаційні роботи, виконані на кафедрах у 2010-2012 рр.

ВНЗ	Назва кафедри	Дисертації				
		Психіатрія	Наркологія	Мед. психологія	К.мед.н.	Д.мед.н.
1. Буковинський державний медичний університет	1. Нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С. М. Савенка	2	–	2	4	–
2. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова	2. Психіатрії та наркології	3	–	–	2	1
3. Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України	3. Психіатрії факультету післядипломної освіти	–	–	–	–	–
	4. Психіатрії, загальної та медичної психології	2	–	–	2	–
4. Донецький національний медичний університет ім. М. Горького	5. Психіатрії, наркології та медичної психології	1	–	–	–	1
	6. Психіатрії, психотерапії, медпсихології і наркології ФПО	1	1	–	2	–
5. Запорізький державний медичний університет	7. Психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології	–	–	1	–	1
6. Івано-Франківський національний медичний університет	8. Психіатрії, наркології та медичної психології	1	–	–	1	–
7. Кримський державний медичний університет імені С. І. Георгієвського	9. Психіатрії, психотерапії, наркології з курсом загальної та медичної психології	3	1	–	4	–
8. Луганський державний медичний університет	10. Психіатрії, наркології та медичної психології	2	–	–	2	–
9. Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького	11. Психіатрії, психології та сексології	–	–	1	–	1
10. Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця	12. Психіатрії та наркології	3	–	2	4	1
	13. Загальної і медичної психології та педагогіки	–	–	–	–	–
11. Одеський національний медичний університет	14. Психіатрії, наркології, з курсом медичної психології	1	1	–	1	1
	15. Соціальної допомоги, медичної та загальної психології	–	–	–	–	–
12. Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського	16. Неврології, психіатрії, наркології та медичної психології	1	–	–	1	–
13. Українська медична стоматологічна академія	17. Психіатрії, наркології та медичної психології	3	1	–	3	1

ВНЗ	Назва кафедри	Дисертації				
		Психіатрія	Наркологія	Мед. психологія	К.мед.п.	Д.мед.п.
14. Харківський національний медичний університет	18. Психіатрії, наркології та медичної психології	11	–	1	12	–
15. Національна медична академія післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика	19. Психіатрії	2	–	–	1	1
	20. Дитячої, соціальної та судової психіатрії	1	–	1	2	–
16. Харківська медична академія післядипломної освіти	21. Психіатрії	–	–	2	1	1
	22. Наркології	–	–	–	–	–
	23. Психотерапії	11	–	–	11	–
	24. Сексології та медичної психології	1	–	12	8	5
17. Запорізька медична академія післядипломної освіти	25. Сімейної медицини з курсами дермато-венерології та психіатрії	1	–	–	–	1
УСЬОГО		50	4	22	61	15

курсом загальної та медичної психології Кримського державного медичного університету ім. С. І. Георгієвського, наркології, з курсом медичної психології Одеського національного медичного університету, психіатрії, наркології та медичної психології Української медичної стоматологічної академії. Більшість дисертаційних робіт за спеціальністю «Медична психологія» (12) були виконані на кафедрі сексології та медичної психології Харківської медичної академії післядипломної освіти; по дві роботи було виконано на кафедрах психіатрії та наркології Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця, нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С. М. Савенка Буковинського державного медичного університету, психіатрії Харківської медичної академії післядипломної освіти; по одній роботі – на кафедрах психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології Запорізького державного медичного університету, психіатрії, психології та сексології Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, психіатрії, наркології та медичної психології Харківського національного медичного університету та дитячої, соціальної та судової психіатрії Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика. Більшість дисертаційних робіт за спеціальністю «Психіатрія» (11) були виконані на кафедрах психотерапії Харківської медичної академії післядипломної освіти та психіатрії, наркології та медичної психології Харківського національного медичного університету.

Аналіз дисертаційних робіт, що були виконані або заплановані на кафедрах у 2013 р. представлений в табл. 5.

Аналіз дисертаційних робіт, що були виконані або заплановані на кафедрах у 2013 році, показав наступне.

Всього було виконано або заплановано 50 дисертаційних робіт, з них 41 – на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук і 9 – на здобуття наукового ступеня доктора наук. За спеціальністю дисертаційні роботи розподілились наступним чином: 25 – «Психіатрія», 23 – «Медична психологія», 2 – «Наркологія» (рис. 4, 5). По одній дисертаційній роботі за спеціальністю «Наркологія» були виконані або заплановані на кафедрах наркології Харківської медичної академії післядипломної освіти та психіатрії, наркології, з курсом медичної психології Одеського національного медичного університету. Більшість дисертаційних робіт за спеціальністю «Медична психологія» (16) були виконані або заплановані на кафедрі сексології та медичної психології Харківської медичної академії післядипломної освіти; по дві роботи – на кафедрах загальної і медичної психології та педагогіки Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця та нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С. М. Савенка Буковинського державного медичного університету; по одній роботі – на кафедрах психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології Запорізького державного медичного університету та психіатрії Харківської медичної академії післядипломної освіти. Виконання дисертаційних робіт за спеціальністю «Психіатрія» виявилось більш рівномірним, проте вісім з 25 кафедр у 2013 році не мали виконаних або запланованих робіт.

Повноваження суб'єктів державного регулювання та управління у сфері наукової діяльності передбачені Законом. У той же час, роль у координації наукових досліджень у галузі психіатрії самої психіатричної спільноти залишається відкритою. Позиція кафедр стосовно даної проблеми є неоднозначною. Десятьма кафедрами

Таблиця 5

Дисертаційні роботи, виконані або заплановані на кафедрах у 2013 р.

ВНЗ	Назва кафедри	Дисертації				
		Психіатрія	Наркологія	Мед. психологія	К.мед.н.	Д.мед.н.
1. Буковинський державний медичний університет	1. Нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С. М. Савенка	1	–	2	3	–
2. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова	2. Психіатрії та наркології	3	–	–	2	1
3. Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України	3. Психіатрії факультету післядипломної освіти	–	–	–	–	–
	4. Психіатрії, загальної та медичної психології	–	–	–	–	–
4. Донецький національний медичний університет ім. М. Горького	5. Психіатрії, наркології та медичної психології	1	–	–	–	1
	6. Психіатрії, психотерапії, медпсихології та наркології ФПО	1	–	–	1	–
5. Запорізький державний медичний університет	7. Психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології	2	–	1	2	1
6. Івано-Франківський національний медичний університет	8. Психіатрії, наркології та медичної психології	1	–	–	–	1
7. Кримський державний медичний університет імені С. І. Георгієвського	9. Психіатрії, психотерапії, наркології з курсом загальної та медичної психології	–	–	–	–	–
8. Луганський державний медичний університет	10. Психіатрії, наркології та медичної психології	2	–	–	2	–
9. Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького	11. Психіатрії, психології та сексології	3	–	–	2	1
10. Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця	12. Психіатрії та наркології	1	–	–	1	–
	13. Загальної і медичної психології та педагогіки	–	–	2	2	–
11. Одеський національний медичний університет	14. Психіатрії, наркології, з курсом медичної психології	–	1	–	1	–
	15. Соціальної допомоги, медичної та загальної психології	1	–	–	1	–
12. Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського	16. Неврології, психіатрії, наркології та медичної психології	1	–	–	1	–
13. Українська медична стоматологічна академія	17. Психіатрії, наркології та медичної психології	3	–	–	3	–

ВНЗ	Назва кафедри	Дисертації				
		Психіатрія	Наркологія	Мед. психологія	К.мед.н.	Д.мед.н.
14. Харківський національний медичний університет	18. Психіатрії, наркології та медичної психології	1	–	–	1	–
15. Національна медична академія післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика	19. Психіатрії	1	–	–	1	–
	20. Дитячої, соціальної та судової психіатрії	1	–	1	2	–
16. Харківська медична академія післядипломної освіти	21. Психіатрії	–	–	1	1	–
	22. Наркології	–	1	–	1	–
	23. Психотерапії	–	–	–	–	–
	24. Сексології та медичної психології	1	–	16	14	3
17. Запорізька медична академія післядипломної освіти	25. Сімейної медицини з курсами дермато-венерології та психіатрії	1	–	–	–	1
УСЬОГО		25	2	23	41	9

взагалі не було зазначено можливості їх взаємодії з Українським науково-дослідним інститутом соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України. Сім кафедр нічого не вказали з приводу можливості їх взаємодії з Проблемною комісією МОЗ України та НАМН України із спеціальності «Психіатрія». Значна частина кафедр (9) вказала на їх взаємодію з Проблемною комісією МОЗ України та НАМН України із спеціальності «Психіатрія» під час виконання дисертаційних робіт, у той же час, лише дві кафедри вказали на взаємодію у даному напрямку з Інститутом. Вісім кафедр вказали на доцільність взаємодії з Інститутом при плануванні та виконанні НДР, дев'ять кафедр – на доцільність взаємодії з Проблемною комісією МОЗ України та НАМН України із спеціальності «Психіатрія» у даному напрямку. Особливу увагу заслуговує пропозиція щодо створення Інститутом єдиного інформаційного простору щодо новітніх розробок у галузі психіатрії та наркології.

Література:

1. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» № 1977-ХІІ від 13.12.1991 р. // Відомості Верховної Ради України: офіційне видання. – 1992. – 24 березня. – № 12. – Ст. 165.
2. Постанова, Програма, заходи «Про затвердження Державної цільової науково-технічної та соціальної програми «Наука в університетах» на 2008-2017 роки» № 1155 від 19.09.2007 р. // Офіційний вісник України: офіційне видання. – 2007. – 5 жовтня. – № 72. – Ст. 2708. - Код акта 41029/2007. – С. 85.
3. Указ Президента України «Питання Міністерства освіти і науки України» № 240/2013 від 25.04.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/240/2013>.
4. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» // Відомості Верховної Ради – 2001. – № 48. – Ст. 253.
5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.06.2013 року № 670 «Про виконання завдань Державної цільової науково-технічної та соціальної програми «Наука в університетах» на 2008-2017 роки у 2013-2014 роках» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/ua/activity/science/64/ nauka-v-universitetakh>.

СОСТОЯНИЕ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В СФЕРЕ ПСИХИАТРИИ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ УКРАИНЫ ЗА ПЕРИОД 2010-2012 ГГ. И I ПОЛУГОДИЕ 2013 Г.

И. Я. Пинчук, Р. М. Богачев, Н. С. Осичук, С. С. Шум, А. А. Суховей

В статье представлен анализ научно-исследовательской деятельности 25 кафедр, которые осуществляют педагогическую деятельность в 17 высших учебных заведениях, подчиненных МЗ Украины, за период 2010-2012 гг. и I полугодие 2013 г., проведенный Украинским НИИ социальной и судебной психиатрии и наркологии МЗ Украины, который является главным учреждением в сфере социальной и судебной психиатрии.

За период 2010-2013 гг. 25 кафедрами, которые осуществляют педагогическую деятельность в сфере психиатрии, выполнялась 41 научно-исследовательская работа. Проведен анализ научной продукции, выпущенной кафедрами за указанный период в процессе выполнения НИР, а также диссертационных работ, защищенных и утвержденных к защите на кафедрах.

Рассматриваются точки зрения кафедр относительно взаимодействия с Украинским НИИ социальной и судебной психиатрии и наркологии МЗ Украины и Проблемной комиссией МЗ Украины и НАМН Украины по специальности «Психиатрия».

Ключевые слова: психиатрия, наука, научно-исследовательская работа, диссертационная работа, научная продукция, сотрудничество, усовершенствование.

STATE OF RESEARCH IN THE FIELD OF PSYCHIATRY IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN UKRAINE FOR THE PERIOD FROM 2010 TO I HALF OF 2013.

Y. PINCHUK, R. M. BOGACHEV, M. S. OSICHUK, S. S. SHUM, A. A. SUKHOVEY

The article presents an analysis of the research activities of 25 departments that carry out educational activities in 17 higher education institutions subordinate to the Ministry of Health of Ukraine for the period from 2010 to I half of 2013 by the Ukrainian Research Institute of Social and Forensic Psychiatry and Narcology Ministry of Health of Ukraine, which is the principal agency in the field of social and forensic psychiatry.

During the period 2010-2013 25 departments that carry out educational activities in the field of psychiatry, carried out 41 research works. The analysis of the scientific production released by the departments for a specified period and dissertation works, which were protected and approved for the protection in departments.

Considered the points of view of departments on the interaction with the Ukrainian Research Institute of Social and Forensic Psychiatry and Narcology Ministry of Health of Ukraine and the Problem Commission of the Ministry of Health of Ukraine and the NAMS of Ukraine in "Psychiatry".

Keywords: psychiatry, science, research work, dissertation work, scientific production, cooperation, improvement.